

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati na avstro-ogrsko deželo za vsa leta 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vsa leta 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računati za vsa leta 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne osira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petičvrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národná Tiskárna“ telefon št. 85.

Deželni zbor kranjski.

IX. seja dne 5. julija t. l.

Seji je predsedoval deželni glavar pl. Detela. Vlado sta zastopala deželni predsednik baron Hein in okrajni glavar Haas.

Po prečitaniu in odobrenju zapisnika zadnje seje so se došle predloge deželnega odbora in došle peticije odkazale pristojnim odsekom.

Posl. vitez Langer je poročal o računskem sklepu kmetijske šole na Grmu. Poročevalec je grajal razne nedostatke, zlasti da se je z vednim razširjenjem programa vse podražilo, v katerem oziru je deželni odbor mnogo grešil, ker se je ravnal po vsakem migljaju vodstva.

Posl. Povše je kot referent deželnega odbora temu ugovarjal, češ, da vse, kar je storil deželni odbor glede razširjenja grmske šole, vse je storil vsled sklepov deželnega zbora. Bila je njegova dolžnost, izvršiti te sklepe. Ako se je kaj napačnega storilo, zadeva krivda ravno tako deželni zbor kakor deželni odbor.

Tudi o proračunu grmske šole za leto 1901. je poročal posl. vitez Langer.

Posl. grof Barbo je pri postavitvi za grmski čebelnjak dejal, da bi vodstvo grmske šole pač zaslužilo neko kritiko, govornik je pa istega mnenja, kakor ga je v zadnji seji zastopal dr. Tavčar, da v interesu zavoda o tacihih stvareh ne kaže razpravljati v zbornici. Odločno pa mora apelirati na deželni odbor, naj naredi konec nedostatkom na grmski šoli. Če bi jih še dalje trpel, potem zadeva vsa odgovornost deželni odbor. O jedni točki pa pravi govornik, da mora vendar izreči svoje mnenje, že ker je o tej stvari tudi lani govoril. V proračunu se nahaja postavka 60 K mej potrebščinami. Mislim sem, da je to tiskovna napaka, in da spada ta svota mej dohodke, dobljene od prodaje medu, voska itd. Kako sem se začudil, ko sem izvedel, da to ni tiskovna pomota, ampak da spada res mej potrebščinami. Čebelnjak je prej oskrboval drug

učitelj. Ta ni imel uspehov. Izjavil je sam, da ni čebelar in vodja je neuspehe pripisoval učiteljevi nezkušenosti. Vodja se je izrekel, da kot strokovnjak prevzame sam čebelnjak, in vse je pričakovalo, da se razmere obrnejo na bolje. A zgodilo se je čudo. Vodja je poročal, da je žalibog letos v čebelnjaku smola. Izvedeli smo z začudenjem, da čebele mesto medu časih nosijo smolo. Ako pride tako odličen strokovnjak kakor vodja do tacihih uspehov, potem je jasno, da na grmski šoli ne kaže gojiti čebelarstva, ker tam vidijo učenci samo to, kako se čebele ne smejo gojiti. Govornik je predlagal, naj se postavka 60 K za čebelnjak črta.

Posl. Povše je konstatiral vnovič, da je deželni odbor leto storil, kar mu je deželni zbor naročil.

Posl. dr. Tavčar je dejal, da je grof Barbo namigaval, da je glede grmskega vodje prav za prav tistega mnenja kakor posl. Schweiger. Polastil se je necega običaja angleškega parlamenta. Kadar tam s kakim ministrom niso zadovoljni, odščipnejo mu od plače nekaj funtov, da ga tako moralno prisilijo, naj odstopi. Gosp. grof Barbo se je polastil malenkostne zadeve. Če nima grmski šoli družega nič očitati, kakor čebelorejo, potem smo s zavodom lahko zadovoljni. G. vitez Langer je prav dobro povedal, da je glavna bolezen grmske šole to, da se je preveč razširila, tako da osebe ne more zmagovati. Že to je bila velika napaka, da se je za šolo kupila grmska graščina. Graščine dandanes nič ne neso, pri grmski je pa še to, da je svet jako neplodovit. Osebe je dobilo zelo razširjen delokrog, in ker ga ne zmaguje, služita vodja in deželni odbor za „Prügelknabe“. Deželni odbor je redno gazil za migljaji deželnega zbora. Saj veste, kako je. Navadno se v zadnjem trenutku sprožijo kake resolucije. Deželni odbor jih mora izvršiti, dasi je mej temi resolucijami mnogo plevela, tako da se vse čudi, kako se jih je moglo staviti. Tako se je svoj čas sprožila misel, naj se skliče enketa, ki preišče grmske razmere. Če se ne motim, je bil prijatelj Lenarčič oče te enkete. (Lenarčič: O

ne! Grasselli: Mati!) Posledica te enkete je bila ta, da se je vodji zaukazalo, da mora, in sicer on osebno voditi jako komplicirano knjigovodstvo. Že to absorbira toliko njegovih moči, da se mu nikakor ne more zameriti, ako je na pr. čebelorejo nekoliko zanemaril. Kaj pa nese dandanes čebeloreja? Če je imel grof Barbo kdaj čebele, opustil jih je že davno. Jaz imam sam čebele, ne nesejo mi nič, provzročajo mi pa stroške. Sicer pa ga ni čebelarja, kateremu bi čebele časih ne pomrle. Posebno se je to zgodilo v letošnji zimi, ki je bila izredno huda. Ne sme se torej stvar tako tesnoarčno soditi. Saj se vodja ni ponujal, da bo opravljal čebelnjak, ampak se branil in ga je deželni odbor, ki se neprestano trese pred deželnim zborom (Veselost. Grof Barbo: Nič se ne trese!), moral prisiliti. Naj se torej predlog posl. grofa Barbota odkloni.

Posl. grof Barbo je nato odgovoril, da ni čebelarstvo jedina stvar, ki zasluži pri grmski šoli grajo. So tudi še drugi nedostatki, ali v interesu šole neče javno o njih govoriti. Dr. Tavčarjeva primera, da ima predlog na črtanje kredita tisti namen, kakor če se v angleškem parlamentu črta nekaj ministrove plače, je prav dober, toda stavljeni predlog ne meri zoper tistega, ki bi se v naši avtonomni upravi mogel smatrati nekakim ministrom, ampak zoper tistega, ki je za grmske razmere v prvi vrsti odgovoren. Deželni odbor se pač ne trese pred deželnim zborom, pač pa pred nekim drugim; kako se trese, kaže dejstvo, da se je v obrambo vodje dvignil član dežel. odbora, ki ni referent v tej zadevi. Tudi očitanje, da se je vsled vršivše se enkete naložilo osobju mnogo preveč dela, ni osnovano, saj je ravnateljstvo grmske šole pisalo dežel. odboru, da so sklepi enkete neumni in da ostane vse pri starem. Deželni odbor, ki to pretrpi, ima pač jako dobro srce.

Pri glasovanju je bil sprejet predlog posl. grofa Barbota, da se črta 60 K za čebelorejo.

Pri točki o gospodarskih potrebščinah

je posl. grof Barbo predlagal naj se črta kredit 1300 K za adaptacijo nekih poslopj, kar je bilo tudi sprejeto.

Tekom daljne specialne razprave je posl. dr. Tavčar zopet sprožil prej obravnavano čebelarsko zadevo rekši, da ne more ostati pri tem položaju, kakor je nastal vsled sprejetja predloga grofa Barbota. Če se hoče na Grmu gojiti čebelorejo, se mora za to dovoliti tudi potreben kredit. Zdaj imajo na Grmu, kakor sem ravnokar izvedel, en sam panj čebel. Deželni odbor je vezan skrbeti, da se goji čebeloreja, po učnem programu se mora učiti čebelarstvo, kredit pa se je odrekel. Samo teoretičen pouk je povse brez vrednosti, a z jednim samim panjem se vendar ne more praktično poučevati. Govornik je predlagal resolucijo, naj se deželni odbor pooblasti, da črta čebelorejo iz učnega programa grmske šole.

Posl. Povše se je izrekel zoper resolucijo, isto tako posl. Lenarčič, ki sta opozarjala, da spada čebeloreja vendar mej predmete, ki se uče na najnižji kmetijski šoli, in da se bo kredit že dovolil. Nasprotni je posl. vit. Langer konstatiral, da je Tavčarjeva resolucija naravna posledica sprejetja predloga grofa Barbota glede črtanja kredita 60 K. Zbornica je resolucijo dra. Tavčarja odklonila.

Ostale točke proračuna so bile odobrene brez debate.

Po poročilu posl. Grassellija se je dovolilo 600 K podpore črkostavcu Antonu Gregorcu v Celovcu, ki je pa doma v Ljubljani, v svrhu obiskovanja zavoda za izdelavo klišejev.

Po poročilu posl. barona Schwegla se je dovolilo kustosu Müllnerju za urejevanje arhiva 200 K in za stanarino letnih 200 K, dokler se muzej ne organizuje, pisatelju pl. Radicsu pa 800 K za izdajo Valvazorjevega životopisa.

Po poročilu posl. dra. Papeža se je sklenilo izreči, da smatra deželni odbor zgradbo mostu čez Savo pod vasjo Breg za potrebno in da jo hoče podpirati.

(Konec prih.)

LISTEK.

Črnogorci in Črnogorke.

Hrvatski spisal dr. Ivan Hoić.

(Dalje.)

Črnogorka je dobra mati, ona čuva in pazi na otroke ter rajša sama trpi lakoto, da le nasiti otroke. Zanimivo je, da ljubi bolj brata nego moža in tudi bolj kot očeta, a tudi brat ljubi bolj sestro kot brata. Črnogorka je izvanredno delavna. Ona dela in pospravlja po hiši, šiva, veze, plete, prede in tke. Ona hodi na pazar (trg) in nosi težko breme navadno na svojih plečih; da, gotovo vse, kar uvaža in izvaža Črnogora, prenaša Črnogorka na svojih plečih po težko pristopnih stezah črnogorskih. Ona hodi na vodo, v mlin, po drva in na pašo. Pri mnogih prilikah so se pokazale Črnogorke junakinje in šle z možmi v boj proti Turkom. Zato poje pesnik v „Balkanski carici“, katero je posvetil knez Nikola I. Črnogorkam, slaveč zasluge črnogorskih žen:

Ali vama ko se može
Odužiti Črnogorke?

— — — — —
— — — — —
Vi nijeste od nas manje,
Kad nastupe žive muke,
Vode, praha in olova

Pružaju vam vaše ruke;
Vrh pramova gustog dima
Toga praha što gorimo,
Kraj simbola, krst — slobode,
Vaš angelski lik vidimo.

Glede ženitve v Črnigori je omeniti te-le znamenitosti:

„Vjeritba“ ali „vjerjenje“ (snubitev) imenujejo Črnogorci kakor v obče Hrvati in Srbi, kadar gre mladenič, da zaprosi dekleta. Čestokrat se dogodi, da „vjeriva“ (zaroči) Črnogorec sina in hčer že v zibelki. Tudi pozneje vprašajo malokdaj dekleta, ali hoče tega ali onega za moža; to odredé štariši sami. Tudi za moža velja isto. Zaroki sledi „svila“, to je dva ali tri tedne pred svatbo. Na „svili“ darujejo zaročenki platna za srajce, svile za vezenje in zlatnik. Število svatov ni omejeno ter jih more biti 60—100 ali pa še več. Svatje gredo iz zaročenčeve hiše, nosijo puške na ramah ter po poti streljajo, popivajo in jedó. Ko pridejo do zaročenkine hiše, vstopijo ter sedejo okrog obilno obložene mize; tu se govore zdravice, katerih mora biti vsaj sedem. Na to gredó vsi z nevesto do cerkve; ko pripelje kum ženina, stopijo vsi v cerkev k poroki. Po završenem cerkvenem obredu založé malo že v cerkvi, potem gredó v mladeničevo hišo na gostovanje. Po poti zopet streljajo. Gostovanje traja dolgo v noč. Naslednjega jutra, ko vstanejo vsi, drži nevesta brisačo preko ramen, v

roki pa vrč vode, s katero obliva svatom roke, ko se umivajo. Vsaki svat vrče v vodo goldinar, tolar ali zlatnik, kakor kdo more. Kar nabere nevesta, je njeno. Tega dne še obedujejo gosti, potem pa se razidejo. Tretji dan po poroki gre mati k svoji hčeri na poset, spremlja jo brat in stric „mlade“. Ti nosijo seboj opravo za nevesto.

Tudi pri Črnogorcih se dogodi, da se mož in žena razideta. Radi tega so bile mej plemeni ali sorodniki zakoncev že večkrat prave bitke. „S jedne ženske glave padalo je često i dosta mrtvijeh glava.“ To je napotilo vladarja-gospodarja Petra I, da je izdal zakon, po katerem je dopuščen razpust zakona, ako je za to tehtnih razlogov.

Vsekakor je potrebno, da se preuredi v Črnigori obiteljsko življenje, katero trpi na tem, da je žena tlačena, prava sužinja svojega moža. Tu ni niti sledu tistega krščanskega nauka, da je žena ravnopravna tovarišica in pomočnica svojega moža. Res je pa, da ne izvira sedanje stanje žen v Črnigori iz tega, da mož morda prezira ali hoté premalo ceni ženo, temveč iz tega, ker precenjuje Črnogorec kakor dete prirode svoje fizične lastne moči in uspehe na bojnem polju.

Zelo slabo je delovalo na Črnogorce tudi večženstvo sosednjih mohamedancev. Če tudi ceni in ljubi posamezni Črnogorec

družico svojega življenja, se vendar ne upa kakor že koli izdati svojih čutil iz strahu pred javnim mnenjem, in ker se sramuje svojih sosedov. On je napram svoji ženi vedno hladen, oster in osoren, kakor so vsi drugi Črnogorci. To je vzrok, da ne gleda Črnogorka svojega moža z očmi srčne ljubezni, temveč s strahom in mu tudi ni toliko zvesta iz prave kreposti in udanosti, temveč bolj iz strahu. Radi tega so se v Črnigori čestokrat ločili zakoni.

Črnigori nedostaje največji zaklad vsake zemlje: domača obiteljska sreča. A znano je, da je šele tam mogoč pravi napredek, kjer se razvija obiteljsko življenje lepo in srečno.

Resnica je, da v novejši dobi napreduje Črnogora tudi v tem, ter se je začelo žene bolj uvaževati v obitelji nego dosedaj. To bo s časom velike koristi za razvoj male kneževine.

Razlika, katera se opaža mej moškimi in žensko v telesnem oziru, obstoja tudi v obleki, ki je pri moških dragocenejša, a pri ženskah jednostavnejša. Črnogorska obleka je v obče jako pripravna in lepa za oko. Kroj je gotovo skozi veke isti, samo čepice so premenjene. Črnogorci delajo obleko že od nekdanj malo iz platna, marveč iz volne, katere imajo dosti. Prej so nosili Črnogorci čepice iz kož, sedaj pa nosijo majhne, plitke čepice od svile, ob-

Po boju v Favoritnu.

Dunajski krščanski socialisti kar besne, ker je v deželnozbornski volitvi zmagal socialni demokrat dr. Adler. Zlasti jih jezi, da je zmagal Adler s tako majhno večino 72 glasov. Zato pa je dr. Lueger, premagani general, takoj interpeliral v nižjeavstrijskem deželnem zboru radi te volitve, očitajoč socialnim demokratom goljufijo in nasilstvo. Tista stranka, ki se je dvignila sama z goljufijo in nasilstvom, ki se je popela do vladarstva na Dunaju in Nižje Avstrijskem le s pomočjo najnižjih ljudskih instinktov, ta stranka kriči sedaj, da je bila zmagana s krivičnimi sredstvi! Krščansko-socialno časopisje pa je sedaj v svoji pisavi naravnost divjaško posurovelo. „Deutsche Ztg.“ piše, da so socialni demokrati volilcem ropali glasovnice in objednem tudi denarnice, da so napadali izvoščke, ki so vozili klerikalne volilce ter jih do krvi pretepali, da so okradli agitatorje itd. Krona vsega pa je napad tega krščanskega lista na žene in hčerke socialnih demokratov ter na delavke, ki so se udeleževale agitacije. „Deutsche Zeitung“ piše, da so delale „z vsemi sredstvi“ za Adlerja „prostitutke in javne vlačuge“, ki so volilce „telesno zapeljevale“ itd. Zares, nižje krščanski socialisti pač ne morejo pasti! Napadati ženstvo toli surovo, zna le klerikalec, ki končno ne pomisli, da ni prav nobenega bistvenega razločka med ubožnimi javnimi ter med svilenimi vlačugami, skritimi po najboljših hišah, po župniščih in samostanih! Gotovo je, da sta obe stranki v nečuvno besnem volilnem boju večkrat prekoračili mejo dopustnega, zato pa Luegerjanci, ti znani teroristi med volitvami, nimajo nobenega vzroka kričati, da so ogojlfani. Zmaga dr. Adlerja je posledica izvrstne agitacije socialnih demokratov in koalicije s starimi liberalci. Tudi nekateri nacionalci so volili Adlerja proti klerikalcu Rissawegu. Poraza pa je kriva krščanska socialna stranka tudi sama, ker postavlja toli slabe, nezanesljive in neomikane kandidate, kakoršen je Rissaweg. Seveda, Lueger ne pusti na površje mladih talentov, ker se boji za svojo glorio, zato se obdaja le s starimi filistri in zeloti Schneiderjeve, Gregorigove in Bielohlawekove kvalitete!

Papež ne protestira.

Papež je moder politik. Zato je sklenil, da ne bo protestiral proti novemu kongregacijskemu zakonu na Francoskem, nego je ukazal vsem onim kongregacijam, ki niso državno priznane, naj se zakonu pokore brez ugovora ter prosijo za oblastveno dovoljenje. Papež Leo XIII. priznava torej novi zakon kot pravičen in umesten, naš „Slovenec“ pa je pisal, da je zakon — roparski! Da je papež priznal ta zakon, je le nov dokaz, da se Vatikan posvetni oblasti uda zmeraj, kadar posvetna oblast nastopi energično ter brani brezobzirno svoje pr-

robljene s črno svilo, vrh čepice pa so od rudečega sukna, premožnejši imajo uvezene spredaj začetne črke kneza Nikole (H. I.)

Na čepici so torej tri barve: črna (tuga), rudeča (boj) in zlata (nada). Seveda branijo te čepice Črnogorca slabo solca in nepovoljnega vremena. Na srajco oblači Črnogorec „gunj“ (suknjo) od belega sukna, ki mu sega do kolen. Spredaj je speta sukna s črnim, modrim, rudečim ali rumenim „gajtanom“ (vrvice), ki sega do pasa. Na eni strani so volnena „puceta“ (gumbi), na drugi pa pentljica za zapenjanje. Povsod na okrog je obrobljen „gunj“ z modrim suknom. Opasan je Črnogorec preko „gunja“ z rudečim pasom. Ko se opasuje, si omota pas parkrat okrog života, potem se priveže „silaj“ (prepas za orožje), a ostali pas preko „silaja“. Za silaj zatakne eno ali dve majhni puški in še nož in „arbijo“ (nabijač). Nižje od pasa nosi široke „gače“ (hlače), prej bele, a sedaj modre, ki segajo do kolen. Od kolen do gležnjev ima dokolenice od belega sukna, katere so pod kolenom prevezane. „Čarape“ (nogavice) so obrobljene z rudečim suknom z zaponkami, da se zapenjajo. Opanke so priproste. Na rami nosi Črnogorec puško, dražjo ali cenejšo, po premoženju posameznika. Za dež, sneg in sploh za slabo vreme ima Črnogorec „struko“, to je ozek in dolg ogrtač navadno črne ali sive barve. — V novejšem času nosijo Črnogorci, zlasti premožnejši, sukne „gunje“, tako tudi „gače“, „dokolenice“ i. dr.; vse to je vezeno bogato z zlatom. (Dalje prih.)

vice. Kongregacije bodo torej prosile, da se jim dovoli obstanek. Za vsako kongregacijo je treba priznanja s posebnim zakonom, katerega sklene parlament. Zategadelj pa je prav dvomljivo, da bi parlament priznal druge kongregacije kakor dobrodelne. Zlasti jezuitje in assumpcionisti bodo morali iz Francije, ker žele to socialisti, radikali in vsi pravi republikani. Baje se mislijo jezuitje in assumpcionisti potem nastaniti v — Avstriji!

Vojna v Južni Afriki.

Lord Kitchener je naprosil angleško vlado, naj mu pošlje vse za vojno sposobno moštvo, kar ga ni doma neobhodno potrebno. Vojni minister je že odredil, da je poslati rezervne švadrone kralj. dragonskega polka in drugega polka suličarjev na konjih, ki so bile že tri leta na dopustu. Na podlagi „višnjeve knjige“, ki je objavila korespondenco med Robertsom in Botho, konstatirajo listi, da je hotel Roberts s požiganjem farm končati vojno preje, ali se je izkazalo, da to sredstvo ni pravo, ker je Bure le še bolj razkačilo ter jih podžgalo na še večji odpor. Roberts se je torej blamiral. Neki londonski vojaški pisatelj piše: Ako ne napravimo večjih napredkov, kakor smo jih napravili doslej, zakaj bi ne mogla vojna trajati še do leta 1908 z letno izgubo 100 000 mož in 80 milijonov funtov šterlingov? In neki visok angleški častnik, ki se je vrnil nedavno iz Južne Afrike, je izjavil, da bo morala vlada bodočih deset let pustiti v Južni Afriki vsaj še 70.000 mož posadke. Iz Haaga poročajo, da je Krüger najostreje grajal nečloveško ravnanje Roberta in Kitchenerja v sedanji vojni ter ju primerjal z voditelji moralnih in ropajočih tolp v 30letni vojni. Rekel pa je Krüger tudi, da mu poročila zadnjih dni zbuja nado, da bodo končno Angleži vendarle premagani. Delarey in Kemp sta se združila s svojima oddelkoma.

Dopisi.

Od Sv. Gregorja, 3. julija. Blagovolite sprejeti, velenjeni gospod urednik, v svoj cenjeni list nastopne vrstice. Dne 5. maja je priredilo naše gasilno društvo prvo domačo veselico. Čisti dohodek je bil za napravo gasilnega orodja. Udeležba je bila prav obilna za Sv. Gregor, seveda tujcem vsa čast, domačini — použili so sad mazičnega hujskanja. Vsa stvar je imela najlepši namen. Toda v kljukcu „Domoljuba“ št. 11 se neki brumen maziljenec norčuje s to stvarjo. Kako hinavsko opisuje „Ribniški novičar“ svoje potovanje k Sv. Gregorju! Lepše bi pač bilo, ako bi pisal: „Iz farovža sem opazoval vso stvar, a pri tem sem kahal „sveto“ jezo, ker nisem bil jaz aranžer. S Petelinovo pomočjo sem skrpal dopis namenoma, da bom osmešil vse udeležence. Toda oni „žegnani“ dopisnik ni dosegel svojega namena. Ljudstvo ni prav nič uživalo zabave ob takem čitvu. Kakor sem čul, nameravajo nekateri pravi privrženci takih „žegnancev“ opustiti sveto-laznjivega „Domoljuba“. Nekdo se je celo izrazil: „Sedaj vidim, da moramo biti vsi liberalci, ker se napada od naše strani poštena stvar“. Vi diš hinavski „Novičar“, kake sadove rodi tvoja setev! Gregorci se drže kisló že sedaj, ko še niso zobali Legatovih oparnic. So sebnost je jim kremži obraz, ko slišijo tako mastne račune za pogrebe. Dobro je 70 K za nekaj stopinj. Isti „Novičar“ s „tolarjem“ na glavi naj opazuje Gregorce sedaj, ko se dela farovski kozolec. Mar ljudstvo ne godrnja, ko čuje, da se po nepotrebnem troši denar? Večkrat sem čul v tem času: s tujo roko je lahko gada loviti. Veš kaj, pridi vendar kmalu sem in prepričaj se o istinitosti navedenega pogovora. Čul boš tudi, kako sem jaz proti kmetu. Veš, da mi je jako hudo, ker si razodel Gregorcem način mojega nasprotovanja. Gotovo je ničil sv. Alfonz Lignorijanski, da ni treba storiti tega, kar zahteva stanovska dolžnost. Kaj ne, službena prisega naj bo le radi lepšega? Pridi sem med treznomislece, ne med kilmovce, ki pritrjujejo župniku, če je treba, največji neumnosti, pa boš izvedel pravo. He, „Ribniški novičar“, ali imaš tako suhe „žegne“, da ne moreš pošteno nahujskati Gregorcev napram meni? Delaj kakor se ti najboljše zdi, a vedi, da ne bo šlo vse tako gladkim potom, kar se tiše obikovanja šole, kakor se obeta pri beri, samo da je bisaga polna. Dobro se zna slepiti kmete, a kmet tudi ne verjame vsega, bodi še tak svet maziljenec. Gregorci dobro poznajo moje po-

četje. Sami pripoznajo, kako nasproten sem jim. Mnogo bolj se pa jeze, ker župnik tako samooblastno gospodari s cerkvenim premoženjem. Sanja se mu vedno, da so Gregorci neumni, a pomisliči noče, da tudi oni vedo: Cerkevni ključarji niso samo radi lepšega. „Ribniški novičar“ noče povedati, da gregorci župnik — baje po milosti profesorjev absolviran osmošolec brez mature — ne pozna družega kot: kmet plačaj, pa molči! V resnici je torej za kmeta, a jaz proti kmetu. Če on ne privede Gregorcev gorkih v nebesa, jih ne bo nobeden drugi božji namestnik, zakaj on ima blage namere za svojo malho. „Novičar“ le svari Gregorce, naj nikar ne uživajo Legatovih oparnic, toda povej v bodoče „Domoljubcem“, da Gregorci že uživajo grenke sadove maziljenega gospodarja. Sedaj je gotova grenkoba, a bodočnost — časi se preminjajo.

V istem dopisu se spodtikuje isti svetohlinec ob govornika na naši veselici. Seveda če gleda skozi zidovje, ne razloči pravega. Jedro govora je neka domača puhla glavica napak razumela in kot tako „nesla“ v farovž. Čudno je pač, da se tako izogiblje oni, ki je za kmeta, nedolžne veselice, koja se je priredila v korist vseh občanov. A ogibal se ni prav istih, ko je gorel kozolec. Takrat so bile Apnenčarjeve pleve dobre, Legatove oparnice pa sladke. Znajo pač izvrstno pasti po vzgladu višjega pastirja.

„Ribniški novičar“, če tudi ima vse „žegne“ v mazincu, naj se pokaže v pravi luči. Čemu tako skriva svoje maziljeno ime. Ali so morda kar trije „pajaci“?

Da se še kdaj vidimo!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 5. julija.

— Deželni zbor kranjski. Poročilo o današnji seji morali smo pretrgati. Daljša razprava se je vnela pri prošnji županstva v Krškem za odškodnino za oskrbovanje ubožnih Kranjcev v ondotni bolnici. V to razpravo sta posegla poslanca grof Barbo in dr. Tavčar. Koncem seje je bil podan samostalni predlog posl. barona Schwegla glede pasivne volilne pravice deželnih uradnikov in uslužbencev. Prihodnja seja bo v torek.

— Nov sotrudnik. Sultana dr. Šusteršiča krvoločni rabelj zaničuje svojega škofa zapovedi tako korenito, da ne bere celo samo „Slov. Naroda“, ampak, da je vstopil tudi v vrsto naših sotrudnikov. Ravno prav! V teh časih, ko imamo za dež. zborom toliko posla, in ko je zavlada polnetna suša, nam je nov sotrudnik vedno dobro došel, zlasti sotrudnik, ki razvija toliko neprostovoljnega humorja, kakor stolni vikar Evgenij Lampe. Mož nas je razveselil z novim popravkom. Mi bi ta popravek lahko zavrgli, ker je Lampe v smislu zakona opravičen popravljeni samo dogodbe in dejstva, ni pa opravičen popravljeni naše sodbe o njegovem humorju. Toda možiček je sicer redakter, tiskovnega zakona pa ne pozna nič bolje, kakor njegov pooblaščenec, ki se nam je včeraj predstavil kot njegov pravi zastopnik, ki pa sicer opravlja odgovornosti polni posel hlapca v „Kat. tiskarni“. Dr. Lampe nam piše:

Sklicujoč se na paragraf 19. tiskovnega zakona, zahtevam, da sprejmete glede „Dnevne vesti“, priobčene v 149. številki „Slovenskega Naroda“ z dne 3. julija 1901 pod naslovom „Otročja šala“ sledeči stvarni popravek na istem mestu in z istimi črkami: 1. Ni res, da sem jaz pisal poslancu Pakižu in nekaterim drugim poslancem pisma, v katerih sem jim dal migljaj s kolom, naj od kandidature odstopijo, sicer bodo k temu prisiljeni. Res je pa, da jaz nisem pisal pisem, v katerih bi dajal migljaj s kolom poslancu Pakižu in nekaterim drugim poslancem, naj od kandidature odstopijo, sicer bodo k temu prisiljeni. 2. Ni res, da je poslanec Pakiž vsled tega obiskal redakcijo „Slovenca in meni bral levite, da se jih bom zapomnil. Res je pa, da meni poslanec Pakiž nikakih levitov ni bral. 3. Ni res, da sem jaz le dokazal, da sem konjska smrt med slovenskimi humoristi. V Ljubljani, 3. julija 1901. Dr. Evgen Lampe, stolni vikar.

Strmite, ljudje krščanski! Redakter Evgen Lampe je tako duhovit, da javno piše, da ni konjska smrt mej slovenskimi humoristi. To je dovtip, da bi še krokodil

tožil radi žaljenja časti, ako bi se mu reklo, da dela take šale. Kar se tiče bistva Lampetovega popravka, konstatujemo, da je g. poslanec Pakiž sam povedal raznim poslancem tudi gg. Božiču in Višnikarju in raznim drugim gospodom, kako pismo je dobil in kako je posvetil v „Slovenčev“ redakciji dr. Lampetu. Pakiž je poštenjak in gre njegovi besedi več vere kakor sto prisegam dr. Lampeta. „Slovenčev“ redakter Lampe torej vedoma laže. Lampe nas radi tega lahko toži, pa tega ne bo storil, ampak lepo zlezal pod mizo. Toda primera, da je konjska smrt mej slovenskimi humoristi, boli Lampeta menda bolj, ko naše razkritje njegove afere z g. Pakižem. Konjska smrt med humoristi neče biti. Pa mu ne moremo pomagati, mož naredi utis, da je na korenju prijahal ali na prežgani župi priplaval v žurnalistiko, kajti kadar zine, pove tako, da bi se človek nad njim zjokal.

— „Jug“ na Dunaju nam je doposlal sedmo svojo številko, zategadelj smo vedeli takoj, da sta časnikarska fantiča Fran Drganc in Niko Zupanič zlegla nekaj posebnega. Nastopila sta — in sedaj se trese celi svet — proti „liberalni kugi“, samo škoda, da se jima od vseh strani opažajo preklane blačice in umazana srajčica, ki gleda z njih. Znosila sta se nad „Slovenskim Narodom“, ter v veliki svoji modrosti pregrela vse, kar je na tem polju pregreval „Slovenec“ zadnjih deset let. Srebrne žlice, temni nagon, rojeni osli, in druge take psovke naših klerikalcev sta omenjena časnikarska poba presadila v svojo gnojnico. Da barona Schwegelja in nemške zveze ne puščata pri miru, je umevno samo ob sebi! Končno se pa, kakor priznana kralja v norišnici obrneta v stran ter vsklikneta: Fej! — Joj! — Joj! kdo nam bode odslej pomagal! Do kosti smo obrezani, in ker nimamo ravno Rochefoucaula pred sabo, da bi kaj z njega prepisali, se moramo udati v svojo obsodbo. Storili smo veliko napako: Krepjali smo zvezdi „Drganc in Zupanič“, in zategadelj se nam prav godi, če sedaj ti mladi smrdokavri blujeti svoje blato na nas, da vse smrdi. In kak humor imata: „Dr. Tavčarju pravimo dr. Bajfalinks, ker je imel 1. maja samo — Beifall links pri nemški levici“. No, vidite: prav ima dr. Mencinger, ki pravi, da se mož meri od nosa gor. Ali tudi pri oslu se dobi prav redna mera, če se meri od nosa naprej. Torej, Drganc in Zupanič, le migajta s svojimi ušesi; kadar bodemo ravno čas imeli, vaju vsekamo z bičem po dlaki na „suhih rebrih“. Največkrat pa se ne bomo zmenili za vaju, kakor se karavana ne zmeni za vsakega psa, kateri laja nad njo! Punctum!

— Vsesokolska slavnost v Pragi. Dodatno k dosedanjim poročilom nam je še omeniti, da je pri Praških slavnostih bila zastopana „Narodna Tiskarna“ po svojem podpredsedniku g. graščaku Franu Hrenu, ki je ob enem zastopal tudi kapdijsko in obrtnijsko zbornico. — Člane slovenskih „Sokolov“ so mej drugimi posebno še počastile dame češke podružnice „Slov. planinskega društva“ s krasnimi šopki.

— Trgovsko in obrtno društvo za Kranjsko je imelo včeraj popoldne svoj drugi redni občni zbor v „Nar. domu“. Udeležilo se je tudi precej vnanjih članov. Odbor je v 3 sejah rešil 54 vlog. Premoženje znaša 950 K. V odbor so bili voljeni g. Fran Trdina predsednikom, za odbor-nike pa gg. dr. Iv. Tavčar, J. Tosti, A. Ditrich, Fr. Petsche, Fr. Majzelj, J. Lovšin, L. Fürsager, J. Killer, F. Domicelj, za namestnika gg. J. Maček in J. Bizjak.

— Privatni sestanek trgovskih pomočnikov bo zopet jutri v soboto dne 6. t. m. ob 9. uri zvečer v prostorih slovenskega trgovskega društva „Merkur“. (Narodni dom).

— Pevsko društvo „Slovan“ v Padriču priredi v nedeljo dne 7. julija na dvorišču gostilne „Pri Martinu“ v Padričah veselico.

— Društvo tiskarjev na Kranjskem priredi ob ugodnem vremenu v nedeljo, 7. t. m., običajno Gutenbergovo slavnost, in sicer na način, da poleté društveniki na Vintgar-Bled.

— Vojaška vest. Tukajšnji div. topničarski polk št. 7 odide dne 17. t. m. k strelnim vajam na Krškem kamor dospe dne 20. t. m. Dne 5. avgusta odide zopet

s Krškega in dospe v Ljubljano dne 8. avgusta.

— **Litijsko „Slovensko bralno društvo“** priredi v prid Prešernovega spomeniku s prijaznim sodelovanjem gđ. Fanice Bilina, gđ. Olge Strlé, g. Pavla Lozarja, šmartenskega pevskega društva „Zvon“ in litijskega pevskega društva v nedeljo dne 7. julija 1901 ob 8. uri zvečer v prostorih gostilne „Na pošti“ v Litijski koncert. Vpored: 1. C. G. Reissiger: Overtura k operi „Mlin na skali“, svira orkester. 2. Bazin-Bendl: „Križarji na morji“, velik mešan zbor. 3. Bedřich Smetana: Arija iz opere „Prodana nevesta“, sopran-samospev s spremljevanjem klavirja. Poje gospica Fanica Bilina. 4. Anton Förster: „Ljubica“, velik mešan zbor. 5. Jules de Swert: Fantazija za violin-cello, op. 25, s spremljevanjem klavirja. Igra gospod Pavel Lozar. 6. Zdenko Fibich: „Pomladna romanca“, osmeroglasen mešan zbor s sopran- in bariton-samospevom s spremljevanjem klavirja in harmonija. Sopran-samospev gospica Fanica Bilina, bariton-samospev gospod I. Ditrich, 7. Dr. Benjamin Ipavici: „Nezakonska mati“, bariton-samospev. Poje gospod I. Ditrich. 8. Richard Wagner: Uvod k tretjemu dejanju in svatbeni zbor iz opere „Lohengrin“, svira orkester. Vstopnina: sedeži od I. do IV. vrste 3 krome, od V. do VIII. vrste 2 kroni. Vsi drugi prostori po 1 krono. Preplačila se z ozirom na namen koncerta hvaležno sprejmejo.

— **Za pogorelce v Vel. Mraševem.** Z ozirom na strašno katastrofo, ki je zadela vas Veliko Mraševo, bila bi akcija za nabiranje milodarov za pogorele skrajno potrebna, ker so večini pogorela vsa živila in tudi obleka. Pomoč je nujno potrebna. Slavno občinstvo širom Kranjske domovine je že često pokazalo ob takih prilikah svoj plemeniti čut in usmiljeno srce do nesrečnega brata. Priskočite tudi Mraševcem na pomoč! Odprite srca in roke in dajte! — Milodari se bodo objavljali v „Slovenskem Narodu“ ter se naj pošiljajo na naslov: Ivan Rupar, načelnik požarne brambe Sv. Križ pri Kostanjevici.

— **Kres na Teharjih.** Včeraj 4. julija pred godom slovanskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda priredili so se po celi savinjski dolini, oziroma nje gričih prekrasni kresovi. Najlepši je bil oni pri Sv. Ani na Teharjih, kjer se je vzlic slabemu vremenu zbralo več sto ljudij, ker je slovensko politično društvo Teharsko naznanilo svoj shod ravno za ta večer. Shod sta počastila tudi dva štajerska rojaka iz Ljubljane, namreč teharski rojak gosp. dr. Stor in ponikovski rojak pol. svet. Podgoršek. Za pripravo krasnega kresa ima največ zaslug g. Šoštarčič na Teharjih. Omeniti pa moramo tudi prekrasnega umetalnega ognja, kateri je razsvetlil cerkev Sv. Ane, tako da se je videla po celi savinjski dolini. Med pokanjem topičev in spuščanjem raket, katere je preskrbel gosp. dr. Stor, in katerih je bilo jako mnogo, govorila sta prvi gosp. dr. Stor in drugi častiti g. teharski kaplan navdušene besede na zbrano občinstvo o pomenu kresov sploh in o pomenu večerne slavnosti na čast solunskima blagovestnikoma. Občinstvo bilo navdušeno in je vsacega govornika pozdravljalo z živahnimi živio-klici. Tukaj se je videlo, da so plemenite Teharje zares prava pravcata slovenska vas vzlic izidu zadnjih volitev, radi katerih vse vasi upajo, da se kot ničevne razveljavijo. Slava zavednim Teharčanom!

— **Volitev rektorja v Gradcu.** Rektorjem tehniške visoke šole v Gradcu je bil voljen profesor Ivan Wist.

— **Posredovanje stanovanj za letoviščarje.** Mestna posredovalnica za delo in službe, ki poseduje tudi stanovanja, storila je v svojem delovanju spet jeden korak naprej, in bode sedaj tudi posredovala stanovanja za letoviščarje. Kdor ima v Ljubljani ali kdor ima zvanj na deželi primerno stanovanje oddati, naj to naznani mestni posredovalnici za delo in službe v Ljubljani in naj priloži 40 vin. v znakah kot pristojbino za prednambo. Tudi za odgovor naj priloži znamke. V oznanilu naj kratko označi, kako veliko je stanovanje, ali ima tudi kuhinjo ali je samo jedna soba, koliko stane na mesec in kake ugodnosti ima lega kraja za letoviščarje in kake gostilne so v kraju. Kdor želi najeti si stanovanje za bivanje na deželi, naj istotako se

oglasi v mestni posredovalnici in plača pristojbino 40 vin., in če pisмено prijavi, naj priloži tudi znamke za odgovor. S posredovanjem se bode takoj pričelo. Hišni posestniki na deželi in tudi ljubljanski se opozarjajo na to poslovanje mestne posredovalnice in je pričakovati, da se bodejo te nove naprave, ki imajo velike ugodnosti za tistega, ki oddaja stanovanja in za tistega, ki išče stanovanja, pridno posluževali. Mestna posredovalnica bode tako dobila v roke seznam krajev primernih za letovišča in seznam stanovanj v letovišnih. Mnogo je še takih lepih krajev v deželi, kamor še ne zahajajo tujci in ljubljanci na letovišče, in to zategadelj ne, ker niso nikomur krajevne razmere znane. Mnogo je tudi takih rodbin v mestih, ki bi rade žrtvovale kake majhne svote, da bi otroci šli vsaj za jeden mesec na deželo svež zrak, pa ne vedo kam iti, ker se v kraje, katerih ne poznajo, ne upajo iti s svojimi dohodki, krajev s cenimi letovišči pa ne poznajo. Treba je take kraje ljudem odpreti. Uslužbenici z majhnimi dohodki morejo poslati svojce le v kraje, kjer ni draginje in luksusa. Nasprotno pa je tudi za hišnega posestnika v kmetijskih vaseh dobro, če more del svojega stanovanja oddati v najem in morda tudi kaj skupiti z letoviščarji. Nedvomno bode taki mestni posredovalni urad za letoviščna stanovanja dobro uspeval in skrbel za povzdigo prometa tujcev. Vsak najemnik in najemodajalec se bode tega urada rad posluževal, ker bode kot javen urad užival zaupanje občinstva, in ker bode on v stanu ponudbam najhitreje in najzanesljiveje ustreči. Ljubljanska mestna posredovalnica za delo in službe je prva v Avstriji, ki je uvedla posredovanje stanovanj sploh in posredovanje stanovanj za letoviščarje posebej.

— **„Narodni dom“ v Trstu.** V nedeljo bode ustanovni občni zbor tega za razvoj in napredek slovenskega življa v Trstu toli važnega društva. Ker je mnogo na tem ležeče, da pridejo takoj v prvi odbor pravi možje, ki se bodo krepko in odločno lotili dela, in društvo koj pri krstu postavili na čvrsto podlago, je želeli, da bi bila udeležba prav mnogoštevilna, in da se oglasi še te dni prav obilo deležnikov delničarjev ali pa udov društva „Nardni dom v Trstu“.

— **Brzjavne vesti.** Pri brzjavnih postajah v Poreču in Kopru je od 1. julija popolna dnevna služba.

— **Umri je v Aleksandriji v Egiptu** slovenski rojak iz Tolmina, gospod Anton Leban, lastnik tovarne za izdelovanje ledu.

— **Meščanska godba,** ki v poslednjem času pod vodstvom kapelnika Beniška lepo napreduje, priredi jutri soboto na vrtu Hafnerjeve pivarne in restavracije koncert. Začetek ob 7. uri zvečer, vstopnina 15 kr. Ker godba mnogokrat v zabavo ljubljanskega prebivalstva nastopa brezplačno, se je nadejati, da bode koncerti, katere namerava gosp. Hafner prirediti na svojem vrtu s primerno malo vstopnino, prav dobro obiskani. Tudi drugi gostilničarji, ki imajo vrtove na razpolago, naj bi se posluževali meščanske godbe, ter jo tako dejansko podpirali.

— **Promenadni koncert meščanske godbe,** ki se zaradi neugodnega vremena včeraj ni mogel vršiti, bode danes zvečer ob 8. uri pred magistratom z naznanjenim vspreodom.

— **Kres na Drenikovem vrhu** v čast slovanskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda se bode zažgal jutri soboto večer, ker je včeraj neugodno vreme preprečilo to slavnost. Navzlic deževnemu vremenu pa so se na raznih krajih v okolici videli razni kresovi goreti v proslavo godu slovanskih apostolov.

— **Ljubljana je narasla** vsled deževja poslednjih dni za pol metra nad normalom.

— **Čarovna predstava** bo jutri v soboto zvečer ob 8. uri v „Narodnem domu“. Vstopnine ni nič.

— **Zadnji koncert** kapele Jonas Jancsy bode jutri v restavraciji Fantini na vrtu.

— **Izgubljene reči.** Dijak I. G. je izgubil v mestu zlato uro in nikelnasto verižico.

— **Zdravstveno stanje v Ljubljani.** Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 23. do 30. junija kaže, da je bilo novorojencev 29 (= 47 94 ‰),

umrlih 34 (= 55 64 ‰), mej njimi jih je umrlo za škariatico 2, za jetiko 11, za vnetjem spolnih organov 2, vsled nezgode 2, za različnimi boleznimi 17. Mejnimi je bilo tujcev 20 (= 58 8 ‰), iz zavodov 23 (= 67 6 ‰). Za infekcioznimi boleznimi so oboleli, in sicer za ošpicami 8, za škariatico 8, za dušljivim kašljem 2, za vratico 1 oseba.

* **Vročina v Ameriki.** 2. julija je došla iz Newyorka sledeča brzjavka: Današnji dan je bil najbolj vroč kolikor je znano v Manhattanu in Brooklynu je med 12 in 3. uro pop. umrlo 62 oseb. Več tovarn in prodajalnic je ustavilo delo. Vse bolnišnice so prenapolnjene. Okoli 19.000 oseb je ostalo vso noč pod milim nebom. Kolikor je tu znano, je zadnjih 24 ur umrlo v Filadelfiji 24, v Pittsburgu pa 40 oseb. — 3. julija je došla tale brzjavka: V New Yorku je umrlo tekom zadnjih 24 ur 225 oseb radi solnarice. Iz drugih mest se poroče 196 smrtnih slučajev. — Iz Londona je došla 3. julija sledeča brzjavka: Mrtvašnice v New Yorku so prenapolnjene z mrličji. Zdravniki in bolniško osebje je zmučeno. Rešilna družba je šla v enem dnevu 400krat na pomoč. 500 konj je obležalo na cesti. Nekateri konji so ležali mrtvi na cesti pol dne, ker nedostaja vozov. Iz Londona poročajo nadalje: Tropska vročina v New Yorku traja nadalje. Včerajšnji dan, 2. julija je bil v 31 letih najbolj vroč 6 tako vročih zaporednih dnij v Ameriki sploh še ni bilo. Včeraj se je topil asfaltni tlah, da so se poznale globoke zareze koles. Več javnih obravnjav se je moralo pretrgati. Pri neki sodni obravnavi se je načelnik porotnikov zgrudil in umrl. Sodniki so sodili goloroki. Tudi k poroki so šli svatje goloroki ali dame celo brez rokavov. Metereologi pa trdijo, da bo trajala vročina še tri tedne!

* **Samomor v sodišču.** V Budimpešti so zaprli pred kratkim viteza Konstantina Mora pl. Korytovskega, ker je baje ponevelil 50.000 kron. Te dni ga je poklical k sebi preiskovalni sodnik, ki ima svojo sobo v tretjem nadstropju. Ko je prišel vitez v drugo nadstropje, je zavpil: „Ne boste me po krivem obsodili, ne!“ ter je skočil v istem trenutku skozi odprto okno na cesto, kjer je obležal mrtev. Korytovsky je bil že nekoč radi različnih sleparij zaprt, a začel je z ječarjevo hčerko — kakor je že „Narod“ poročal — ljubavno razmerje, objubil jej je, da jo vzame za ženo, in zato je z njeno pomočjo ušel iz ječe. Potem se seveda ni več zmenil za dekle.

Telefonska in brzjavna poročila.

Dunaj 5. julija. Povodom izvolitve socijalnega demokrata dr. Adlerja dolenjeavstrijskim deželnim poslancem je krščansko-socijalna „Deutsche Zeitung“ napadla tisto ženstvo, ki je agitiralo za dr. Adlerja in rekla, da so to agitacijo uprizorile in vodile same prostitutke. Vsled tega je šla danes baronica Langenau, vdova bivšega avstrijskega veleposlanika v Petrogradu, z neko drugo damo v uredništvo „Deutsche Ztg.“, kjer je povedala, da je ona sprožila in vodila agitacijo za dr. Adlerja ter za podlo žaljenje zahtevala zadoščenja. Krščansko socijalni dr. Wähler jej ni hotel dati zadoščenja. „Arb. Ztg.“ proglašja vsled tega Wählerja in pisatelja dotičnih podlosti za šufta in lopova.

Praga 5. julija. Vsi merodajni češki politiki obsojajo pismo ruskega generala Retticha in postopanje „Narodnih Listov“, ki so to privatno pismo priobčili. Iz Brna se poroča, da se je dr. Stransky izrekel, da Čehi nikdar niso nikogar prosili, naj zanje intervenira, ker so vajeni, da sami zase intervenirajo, sicer pa general Rettich ni imel niti sence pravice, postavljati češke Sokole Rusiji na dispozicijo.

Brno 5. julija. Izvrševalni odbor mladočeške stranke na Moravskem se je tu sešel in ukrenil, kar treba za deželnozbornske volitve, njegovim sklepi so tajni.

Garigrad 5. julija. Vlada je dne 2. t. m. oficijelno naznanila, da sta se tu primerila dva slučaja kuge.

Inomost 5. julija. Nemški visokozolci so sklenili, da siloma preprečijo italijanska predavanja novega docenta dr. Menestrina na juridični fakulteti.

Lipso 5. julija. Član nadzorovalnega odbora bankrotne „Leipziger Bank“, Feliks Schäfer se je danes ustrelil.

Berolin 5. julija. Socialnodemokratska stranka hoče uprizoriti velikansko, čez celo državo raztezajočo se manifestacijo zoper povišanje carin na žito.

Bruselj 5. julija. Krüger je pred odhodom v Hilversenu imel govor, v katerem je ožigosal barbarski način vojevanja Angležev ter dejal, da po zadnjih poročilih iz Južne Afrike trdno upa, da bo Angležka poražena.

London 5. julija. V poslanski zbornici se je naznanilo, da so glasom uradnega brzjavnega naznanila lorda Kitchenerja burski voditelji angleškemu zapovedniku naznanili, da hočejo vojno nadaljevati do skrajnosti. Vlada je izjavila, da Burom nikdar ne prizna tiste neodvisnosti, ki jo zahtevajo.

Narodno gospodarstvo.

Ali streljanje zoper točo pomaga, ali ne?

Poroča F. S.

(Dalje.)

Takrat so porazstavljali po poljih in vinogradih točebranske drogove (paratonere, Hagelableiter) podobne našim strelvodom. Bili so leseni drogovi z nastavljenim medeno konico na vrhu. Od nje je bila speljana vrv ob drogu v tla. Take droge so porazstavili po 200 do 50 m saksebi. Rekli so, da drogi odvajajo elektriko od oblakov, in tako branijo, da ne nastane toča. Učenjaki (fiziki) so se sicer oglašili ter izjavili, da od teh naprav ni pričakovati uspeha. A njim nasproti so se oglašali drugi s praktičnimi dokazi! Thollard je sporočil javnosti, da so l. 1822. občine v Pirenejah na Francoskem, kjer je sedem let poprej zapored pobila toča, takoj bile ledenega zrnja rešene, ko so razpostavili imenovane točebrane na ozemlju 3000 ha po 200 m vsaksebi. Tudi iz Gornje Italije so dohajala taka ugodna poročila. V mnogih spisih se je naznanjalo, da l. 1825. ni bilo toče po Furlaniji, Koroskem, Kranjskem in Štajerskem, dočim je hudo poškovala kraje, ki niso bili pod vodstvom točebranov.

Razprava, natisnena v petem zvezku izvestij prirodopisnega društva v Parizu pravi na str. 190 to-le: „Te priproste in cenene priprave imajo skrivnostno moč, da odtegnejo oblakom preobilno elektriko in jo odvedejo v tla. Tu so dejstva, ki se jih drzne tajiti domišljava znanost, ker jih ne zna razlagati. Ne razlagajmo, nego zasledujmo marljivo te pojave in teorija bo prav kmalu izvajala iz zagotovljenih dejstev načela, ki jo bodo vodila in utrjevala!“ Ista razprava poroča, da je število točebranov, postavljenih po Francoskem, Italiji, Avstriji, na Bavarskem in ob Renu naraslo na več kot jeden milijon. Govorili in pisali so živahno o točebranskih drogih po kmetijskih in znanstvenih družbah. Oglašili so se seveda tudi nasprotniki, med njimi francoska akademija. Le nekoliko let so stali drogovi, in pokazalo se je, da je njih korist bila le navidezna, slučajna, množili so se dogodljaji, ko se toča ni zmenila za te obrambne naprave, in je padala po zavarovalnih okrajih enako kakor drugod. Ničevi točebrani so kmalu izginiti, resnica pa je ostala na strani „domišljave“ znanosti.

Navedli smo zgodovino teh poskusov z namenom, da opozorimo, koliko previdnosti je treba, predno se more govoriti o resničnem uspehu kakove uredbe, ki ima namen, braniti človeku nepovoljni učinek tako velikanskega prirodnega pojave, kakor je nevihta s točo!

(Konec prih.)

— **Mestna hranilnica v Kranju.** V mesecu juniju 1901 vložilo je 308 strank 83.009 kron 68 v., vzdignilo pa 262 strank 69.671 kron 30 v., 13 strankam izplačalo se je hipotečnih posojil 15.140 kron. — Stanje vlog iznaša brez vložnih obrestij, kapitalizovanih v I. polletju 1901, 2.537.878 kron 95 v., stanje hipotečnih posojil 1.694.206 kron 8 v., denarni promet 252.113 kron 76 vin.“

Listnica uredništva.

Prijatelj živili. Dopisov brez podpisanega imena ne objavljamo. Informirali pa smo se o omenjenem slučaju in poskrbeli, da se ustreže Vaši želji, ako je opravičena. Če nam še kdaj kaj pišete o enakih stvareh, izvolite podpisati ime, katero služi seveda samo za nas, ne pa za javnost.

Proti zobobolu in gnjilobi zob
izborna deluje
antiseptična

Melusina ustna in zobna voda

utrudi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust.
Cena 1 steklenici z rabilnim navodom 50 kr.
Zaloga vseh preizkušenih zdravil.
Po pošti razpošilja se vsak dan dvakrat.
Jedina zaloga (28-27)
dež. lekarna M. Leustek, Ljubljana
Realsjeva cesta števil. 1, sraven mesarskega mostu.

Meteorologično poročilo.

Vilina nad morjem 806-2 m. Srednji vršni tlak 756-0 mm.

Julij	Čas opa-zovanja	Stanje baro-metra v mm.	Tempera-tura v C°	Vetrovi	Nebo	Možna v. 4 urah v 11.11.11.
4.	8. zvečer	733-1	15-3	brezvetr.	oblačno	
5.	7. sjutraj	735-0	15-1	brezvetr.	oblačno	
6.	2. popol.	735-0	21-2	sr. jivzh.	pol. oblač.	7-1

Srednja včerajšnja temperatura 17-1°, nor-male: 19-3°, včeraj popoldne nevihta.

Dunajska borza

dne 5. julija 1900.

Skupni državni dolg v notah	99-10
Skupni državni dolg v srebru	99-05
Avstrijska zlata renta	118-10
Avstrijska krona renta 4%	95-85
Ogrska zlata renta 4%	118-15
Ogrska krona renta 4%	93-15
Avstro-ogrski bančne delnice	1642-—
Kreditne delnice	637-—
London vista	239-52 1/2
Nemški državni bankovci za 100 mark.	117-42 1/2
20 mark	23-44
20 frankov	19-03
Italijanski bankovci	91-—
C. kr. cekini	11-27

Akad. tehn. društvo „Triglav“ v Gradcu usojta si javljati svojim častnim, podpornim in rednim članom tužno vest, da je njega tačasni predsednik gospod cand. iur.

Janez Kolar

dne 3. t. m. po kratki bolezni preminul iz tega sveta.

Pogreb bude v petek popoldne ob 6. uri od mestne bolnišnice Armenhaus-gasse.

Za odbor:

akad. tehn. društva „Triglav“ v Gradcu:
phil. Anton Kajžer
t. č. podpredsednik.

(1429)

Pri poštnem in brzojavnem uradu v Gradcu pri Metliki vsprejme se takoj (1429-1)

odpraviteljica.

Izvrsten Schmitzberger

teran in refoško

priporoča (1214-9)

vinska pivnica Lassnik
v Wolfvovih ulicah št. 1.

Koncert.

Povodom odhoda v Opatijo kot zdraviliški orkester priredi slavnoznana ciganska godba

Jónás Jancsi

dvornega godbenika Nj. c. in kr. Visokosti nadvojvode Jožefa

jutri, dne 6. t. m.

v **Fantinijevi restavraciji**

svoj

odhodni koncert.

Začetek ob 8. uri. Vstop prost.

Za mnogobrojno udeležbo prosim

L. Fantini,
restavratér.

(1445)

Jutri v soboto, dne 6. t. m.
zažgal se bude
na Drenikovem vrhu
kres

z umetalnim ognjem
na čast sv. Cirilu in Metodu!

S spoštovanjem

Ivan Schropp
restavratér.

(1343)

Krojaški pomočnik

za boljša dela se vsprejme trajno. Plača po dogovoru.

Več se izve v trgovini Jos. Wokač-a v Dvoru na Dolenskem. (1432)

Mlad (1430-1)

trgovski pomočnik

popolnoma izučen v trgovini z železnino, s špecerijskim in manufakturnim blagom, želi svojo dosedanjo službo premeniti.

Ponudbe naj se blagovolijo poslati na upravništvo „Slov. Nar.“ pod šifro „Ivan“.

Košnja!

Travnik ob Ižanski cesti od botaničnega vrta naprej proti Ljubljani se odda, da se pokosi.

Več pove Anton Zabukovec, Breg št. 1. (1433-1)

Firm 142.

Einz. II. 62/1

Bekanntmachung.

Bei dem k. k. Landes- als Handelsgerichte in Laibach wurde

1. die Eintragung der Erlöschens der im Handelsregister für Einzelfirmen eingetragenen Firma „Johann Jax“ als Zweigniederlassung in Laibach der in Linz bestehenden Hauptniederlassung zum Betriebe der Nähmaschinenhandlung und der dem Herrn Franz Leidenmüller erteilten Procura und

2. die Eintragung der Gesellschafts-firma „Johann Jase & Sohn“, Nähmaschinen- und Fahrradgeschäft in Laibach in das Register für Gesellschaftsfirmen, sowie der Thatsachen, die offene Handelsgesellschaft aus den Gesellschaftern: Johann Jax sen. Nähmaschinenfabrikant in Linz Landstrasse Nr. 39 und Johann Jax jun. Nähmaschinenhändler in Laibach, Wienerstrasse Nr. 17 besteht, dass sie am 1 April 1901 begonnen, ihren Sitz in Laibach, Wienerstrasse 17 und jeder der beiden Gesellschafter für sich das Recht hat, die Gesellschaft zu vertreten und die Firma zu zeichnen, welche Zeichnung in der Weise erfolgt, dass der Gesellschafter unter den vorgeschriebenen oder vorgedruckten Wortlaut der Firma seinen Vor- und Zunamen mit dem Beisatze sen. beziehungsweise jun. setzt.

K. k. Landes- als Handelsgericht Laibach,

am 24. Juni 1901.

(Razglas. Pri c. kr. dež. kot trg. sodišču v Ljubljani se je: 1. vpisalo prenehanje v trgovinskem registru za posamezne firme vpisane firme „Joh. Jax“, kot podružnice ljubljanske v Lincu obstoječe glavne tvrdke za trgovino s šivalnimi stroji in gospodu Francu Leidenmüllerju podeljene prokure. 2. se je izvršil vpis zadrudne firme „Joh. Jax & Sohn“ trgovina s šivalnimi stroji v Ljubljani v register za zadrudne firme ter dejstva, da so v odkriti trgovski družbi zadrudniki: Ivan Jax sen. fabrikant šivalnih strojev v Lincu, Landstrasse št. 39 in Ivan Jax jun. trgovec s šivalnimi stroji v Ljubljani, Dunajska cesta št. 17, da se je družba začela z dne 1. aprila 1901, da ima svoj sedež v Ljubljani, Dunajska cesta št. 17, in da ima vsak zadrudnikov pravico družbo zastopati in firmo podpisovati na ta način, da zadrudnik pod prepisano ali predtiskano besedilo firme postavi svoje pred- in za ime z dostavkom sen. oziroma jun. — C. kr. dež. kot trgovinsko sodišče, v Ljubljani, dne 24. junija 1901.) (1400)

Jutri v soboto, dne 6. julija
v **Hafnerjevi pivarni**
Sv. Peta cesta št. 47

pri lepem vremenu

veliki koncert

meščanske godbe.

Začetek ob 7. uri. Vstopnina 15. kr.

K obilnemu obisku uljudno vabi z velespoštovanjem

Juan Hafner.

Takoj ali pa v 8 dneh lahko nastopijo
3 mesarski pomočniki

in sicer jeden slovenskega, jeden hrvatskega in jeden nemškega jezika zmožen. Vsak mora biti dobro vajen v razkosavanju ali prodaji prašičjega mesa in špeha. Rabim tudi

poslovodjo

ki je objednem več v prekaževanju mesa. Vsi proti dobri plači.

Oglasiti se je pri E. Predoviču v Ljubljani, Ambrožev trg št. 7. (1434)

Ces. kr. avstrijsko državno železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1901. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifing v Steyr, v Linc, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifing v Linc, Budejevce, Plzen, Marijine vari, Heb, Francove vari, Karlove vari, Prago, Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, od 15. junija do 15. septembra v Pontabel, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifing v Steyr, Linc, Budejevce, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. Ob nedeljah in praznikih ob 5. uri 41 m popoldne v Podnart-Kropo. Ob 10. uri po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. — **Proga v Novomesto in v Kočevje.** Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novomesto-Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m popoldne istotako, ob 6. uri 55 m zvečer v Novomesto, Kočevje. — **Prihod v Ljubljano** juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m zjutraj osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, iz Monakova, Inomosta, Franzensfeste, Solnograda, Linca, Steyra, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka. Ob 7. uri 12 m zjutraj osonni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m popoldne osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, iz Lipska, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiba, Bregenca, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubna, Celovca, Št. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 38 m popoldne osonni vlak z Dunaja, iz Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Monakova, Inomosta, Franzensfeste, Pontabla. Ob nedeljah in praznikih ob 8. uri 38 m zvečer iz Podnarta-Kropo. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak z Dunaja, iz Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Linca, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. **Proga iz Novega mesta in Kočevja.** Osonni vlaki: Ob 8. uri in 44 m zjutraj, iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže Toplic, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 43 m zvečer, istotako. — **Odhod iz Ljubljane** drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m in ob 10. uri 25 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — **Prihod v Ljubljano** drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m popoldne, ob 6. uri 10 m in ob 9. uri 55 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. (1393)

Styria-kolo

dobro ohranjeno (1417-2)
se proda po nizki ceni.
Naslov pove upravništvo „Slov. Naroda“.

Stara, dobro Idoča (1422-2)
gostilnica v Ljubljani

se dá takoj zakonskima brez otrok ali kaki natakariči proti kavciji na račun ali v najem. Naslov se izve v upravništvu „Sl. Nar.“

Knjigoveški poslovodja

dobro izurjen v vseh delih, sprejme se pod ugodnimi pogoji pri (1424-2)

Jos. Petriču v Ljubljani
tovarna papirnih izdelkov.

Šivilje

se vsprejmejo pri (1437)

A. Singer

v Gospodskih ulicah števil. 9, I. nadstropje.

Službo pisarja

išče neki dijak IV. gimn. razreda.

Pisma s pogoji in mesečno plačo naj se pošiljajo pod naslovom: A. Mars, Ravnikarjeve ulice št. 10, Ljubljana. (1441)

Preklic.

Gospod Viljem Tuma, ki je bil dosedaj pri meni kot komptoarist, je zapustil pri meni službo in nima nikakih pravic, na moj račun denarja vsprejemati.

J. Spreitzer-ja nasled.:

Josip Weibl.

(1444)

Trgovina s zgotovljeno obleko (1384-2)

Gričar & Nejač

Ljubljana, Brežernove ulice št. 9

bode od julija do septembra ob nedeljah in praznikih zaprta.

O. Št. P. 165/98/31.

(1423-2)

Svarilo!

Mladoltnemu Jožefu Strehar iz Ljubljane, Tržaška cesta števil. 12, naj se ne posojuje in ne zaupa nič, ker se njegovi dolgovi in zaveze, katere bi napravil brez privolenja varuhov Antona Lang of in Jožefe Strehar ter podpisane sodnje — ne bodo poravnale iz njegovega premoženja. Posebno svari se sklepati z njim kake kupne pogodbe.

C. kr. okrajno sodišče v Ljubljani, I. odd., dne 3. julija 1901.

Mizarska zadruga
v Sent Vidu pri Ljubljani

se priporoča slavnemu občinstvu v naročitev

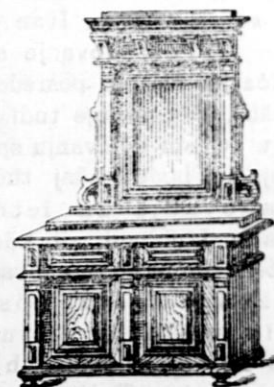
raznovrstne temne in likane

sobne oprave

iz suhega lesa, solidno izgotovljene po lastnih in predloženi vzorcih.

V prav obilno naročitev se priporoča **Josip Arhar** načelnik.

(602-19)

Opustitev krčmarskega obrta.

Slavnemu občinstvu naznanjam, da sem z današnjim dnevom svojo (mnogoletno) krčmarsko obrt v hotelu „Pri levu“ opustila. — Zahvaljujem se vsem svojim dosedanjim p. n. gostom na mnogoletno mi izkazano zaupanje in naklonjenost, priporočam slavnemu občinstvu svojega naslednika, gospoda

Franca Remica

proseč, da mu slavno občinstvo izkazuje isto naklonjenost, katero je tekom mnogih let mojemu pokojnemu soprogu in meni v tako obilni meri izkazovalo.

Z odličnim spoštovanjem

V Postojni, 26. junija 1901.

Josipina Vičič.

Naznanilo in priporočilo.

Slavnemu občinstvu javljam, da sem z današnjim dnevom prevzel občeznani in poznati

hotel „pri levu“ v Postojni. (1367-2)

Priporočam se slavnemu občinstvu za mnogobrojni obisk. Skrb mi bude, da postrežem p. n. gostom z izborno kuhinjo gorkih in mrzlih jedi ter s pristnim dolenskim, vipavskim, istrijskim in štajerskim vinom, kakor tudi z izvrstnim pivom. — Prenočevalcem so z vsem modernim komfortom opremljene sobe na razpolago. — Abonement za obed in večerjo po dogovoru. — Točna postrežba in nizke cene so moje geslo.

Priporočujoč se obilnemu posetu bilježim z odličnim spoštovanjem

V Postojni, 26. junija 1901.

Fran Remic.